

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-19/21

I

ir

S

prieš

Staatssecretaris van Justitie Veiligheid

(*rechtbank Den Haag zittingsplaats Haarlem* prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

2022 m. rugpjūčio 1 d. Teisingumo Teismo (didžioji kolegija) sprendimas

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Reglamentas (ES) Nr. 604/2013 – Valstybės narės, atsakingos už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai – 8 straipsnio 2 dalis ir 27 straipsnio 1 dalis – Nelydimas nepilnametis, kurio giminaitis teisėtai gyvena kitoje valstybėje narėje – Šios valstybės narės atsisakymas patenkinti prašymą perimti savo žinion šį nepilnametį – Šio nepilnamečio arba jo giminaičio teisė į veiksmingą teisių gynimo priemonę dėl šio sprendimo – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7, 24 ir 47 straipsniai – Vaiko interesai“

Sienų kontrolė, prieglobstis ir imigracija – Prieglobsčio politika – Valstybės narės, atsakingos už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai – Reglamentas Nr. 604/2013 – Nelydimas nepilnametis – Giminaitis, teisėtai esantis kitoje valstybėje narėje – Šios valstybės narės atsisakymas tenkinti prašymą perimti šį nepilnametį savo žinion – Šios valstybės narės pareiga suteikti nelydimam nepilnamečiui galimybę pasinaudoti teise į veiksmingą teisminę gynybą dėl tokio sprendimo – Pareiga suteikti tokią teisę šio nepilnamečio giminaičiui – Nebuvimas

(Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7, 24 ir 47 straipsniai; Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 604/2013 2 straipsnio h punktas, 8 straipsnio 2 dalis ir 27 straipsnio 1 dalis)

(žr. 35, 38–46, 49, 50, 55 punktus ir rezoliucinę dalį)

Santrauka

Dar būdamas nepilnametis Egipto pilietis I Graikijoje pateikė tarptautinės apsaugos prašymą, kuriame išreiškė norą prisijungti prie S., taip pat Egipto piliečio, kuris teisėtai gyveno Nyderlanduose. Atsižvelgdamos į šias aplinkybes Graikijos valdžios institucijos pateikė Nyderlandų valdžios institucijoms prašymą perimti I savo žinion, remdamosi reglamento „Dublinas III“¹ nuostata, kurioje numatyta, kad, kai tai atitinka nelydimo nepilnamečio interesus,

¹ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (OL L 180, 2013, p. 108), 8 straipsnio 2 dalis.

už jo tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą atsakinga valstybė narė yra ta, kurioje teisėtai gyvena giminaitis, galintis pasirūpinti šiuo nepilnamečiu. Vis dėlto valstybės sekretorius² atmetė šį prašymą, o vėliau – prašymą dėl pakartotinio nagrinėjimo.

Savo ruožtu I ir S taip pat pateikė skundą dėl tokio sprendimo, o valstybės sekretorius jį atmetė kaip akivaizdžiai nepriimtina, motyvuodamas tuo, kad reglamente „Dublinas III“ nenumatyta tarptautinės apsaugos prašytojų galimybės ginčyti sprendimą atmesti prašymą perimti savo žinion. Taigi I ir S apskundė šį sprendimą *rechtbank Den Haag* (Hagos apylinkės teismas, Nyderlandai) ir tvirtino, kad kiekvienas iš jų turi teisę pateikti tokį skundą teisme pagal reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 1 dalį³.

Šiomis aplinkybėmis Hagos apylinkės teismas kreipėsi į Teisingumo Teismą, prašydamas atsakyti, kokias teisių gynimo priemones turi nelydimas nepilnametis, prašantis tarptautinės apsaugos, ir jo giminaitis dėl sprendimo atmesti prašymą perimti savo žinion.

Teisingumo Teismo didžioji kolegija nusprendė, kad pagal reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 1 dalį, siejamą su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos⁴ 7, 24 ir 47 straipsniais, valstybė narė, kuriai pateiktas prašymas perimti savo žinion⁵, privalo suteikti tarptautinės apsaugos prašančiam nelydimam nepilnamečiui galimybę pasinaudoti veiksminga teismine gynyba dėl sprendimo netenkinti tokio prašymo, tačiau neprivalo suteikti tokios teisės šio nepilnamečio giminaičiui.

Teisingumo Teismo vertinimas

Pirmiausia Teisingumo Teismas nurodė, kad, nors, remiantis pažodiniu reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 1 dalies aiškinimu, pagal ją tarptautinės apsaugos prašytojui suteikiama teisė apskusti tik sprendimą dėl perdavimo, remiantis šios nuostatos formuluote neatmetama galimybė, kad nelydimam nepilnamečiui taip pat suteikiama teisė apskusti sprendimą netenkinti pagal reglamento „Dublinas III“ 8 straipsnio 2 dalį pateikto prašymo perimti savo žinion.

Siekiant nustatyti, ar pagal reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 1 dalį, siejamą su Chartijos 7, 24 ir 47 straipsniais, reikalaujama suteikti galimybę apskusti tokį sprendimą atsisakyti perimti savo žinion, šią nuostatą reikia aiškinti atsižvelgiant ne tik į jos tekstą, bet ir į jos tikslus, bendrą struktūrą ir kontekstą, be kita ko, į sistemos, kuriai ji priskiriama, raidą.

Teisingumo Teismas priminė, kad pagal Chartijos 47 straipsnio pirmą pastraipą kiekvienas asmuo, kurio teisės ir laisvės, garantuojamos Sąjungos teisės, yra pažeistos, turi teisę į veiksmingą jų teisinę gynybą šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis. Ši teisė atitinka ESS 19 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje įtvirtintą valstybių narių įsipareigojimą nustatyti teisių gynimo priemones, būtinas užtikrinant veiksmingą teisminę gynybą Sąjungos teisei priklausančiose srityse.

² *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (teisingumo ir saugumo valstybės sekretorius, Nyderlandai).

³ Šioje nuostatoje numatyta, kad tarptautinės apsaugos prašytojas turi teisę į veiksmingą teisės gynimo priemonę ir gali pateikti teismui skundą dėl sprendimo perduoti faktinių ir teisinių pagrindų arba prašyti jį peržiūrėti.

⁴ Toliau – Chartija.

⁵ Grindžiamas reglamento „Dublinas III“ 8 straipsnio 2 dalimi.

Dėl valstybės narės, atsakingos už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo ir reglamento „Dublinas III“ 8 straipsnio 2 dalyje numatyto privalomo atsakomybės kriterijaus laikymosi Teisingumo Teismas pažymėjo, kad nelydimo nepilnamečio teisminė gynyba negali skirtis, atsižvelgiant į tai, ar dėl šio prašytojo prašančioji valstybė narė priėmė sprendimą dėl perdavimo, ar prašoma valstybė narė priėmė sprendimą netenkinti prašymo perimti prašytoją savo žinion. Abu šie sprendimai gali pažeisti iš šio straipsnio kildinamą nelydimo nepilnamečio teisę prisijungti prie giminaičio, kuris gali juo pasirūpinti, tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo tikslais. Vadinas, abiem atvejais atitinkamam nepilnamečiui turi būti leista pagal Chartijos 47 straipsnio pirmą pastraipą pateikti skundą siekiant remtis minėtos teisės pažeidimu.

Nagrinėjamu atveju pagal reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 1 dalį tuo atveju, jei tik atvykęs Graikiją I būtų išvykęs į Nyderlandus ir ten pateikęs tarptautinės apsaugos prašymą, o Graikijos valdžios institucijos būtų sutikusios perimti I savo žinion kaip valstybės narės, į kurią jis pirmiausia atvyko, institucijos, suinteresuotasis asmuo turėtų teisę teisme apskusti Nyderlandų valdžios institucijų priimtą sprendimą dėl perdavimo, remdamasis tuo, kad jo giminaitis gyvena Nyderlanduose. Tokiu atveju jis galėtų veiksmingai remtis teisės, kurią jis, kaip nelydimas nepilnametis, kildina iš reglamento „Dublinas III“ 8 straipsnio 2 dalies, pažeidimu. O aiškinant reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 1 dalį pažodžiui, prašytojas, kuris lieka atvykimo valstybėje narėje ir joje pateikia tarptautinės apsaugos prašymą, netenka tokios galimybės, nes tokiu atveju nepriimamas sprendimas dėl perdavimo.

Teisingumo Teismas priėjo prie išvados, kad nelydimas nepilnametis prašytojas turi turėti galimybę pateikti skundą teisme pagal reglamento „Dublinas III“ 27 straipsnio 1 dalį ne tik tuo atveju, kai prašančioji valstybė narė priima sprendimą dėl perdavimo, bet ir tuomet, kai prašoma valstybė narė atsisako perimti tokį asmenį savo žinion, tam, kad galėtų remtis šio reglamento 8 straipsnio 2 dalyje įtvirtintos teisės pažeidimu, juo labiau kad šia nuostata siekiama užtikrinti, kad būtų visapusiškai paisoma Chartijos 7 ir 24 straipsniuose garantuojamų nelydimų nepilnamečių pagrindinių teisių.

Vis dėlto pagal šio reglamento 27 straipsnio 1 dalį prašytojo giminaičiui, gyvenančiam prašomoje valstybėje narėje, nesuteikiama teisės apskusti tokį sprendimą atmesti prašymą. Be to, nei pagal Chartijos 7 straipsnį ir 24 straipsnio 2 dalį, nei pagal reglamento „Dublinas III“ 8 straipsnio 2 dalį šiam giminaičiui nesuteikiama teisių, kuriomis jis galėtų remtis teisme, ginčydamas tokį sprendimą netenkinti prašymo, todėl šis giminaitis negali įgyti teisės apskusti tokį sprendimą remiantis vien Chartijos 47 straipsniu.